

ÖKOTURISZTIKAI BEMUTATÓTERÜLETEK ÉS TANÖSVÉNYEK A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK

A Hortobágy Európa legnagyobb egybefüggő szikes talajú területe, a kelet-európai és belső-ázsiai sztyeppék nyugati előőrse. Itt hozták létre 1973-ban Magyarország első nemzeti parkját, amely ma 80 ezer hektár kiterjedésű. Az alapításkori területe teljes egészében UNESCO Bioszféra Rezervátum, egyharmada a Ramsari Egyezmény keretében nemzetközi jelentőségű vizes élőhely. A Hortobágy, az évezredek óta zajló hagyományos tájhasználatnak, ember és természet harmonikus együttélésének kiemelkedő példaként 1999 decemberében kapta meg az UNESCO „Világörökség része” címet. A nemzeti park területe 2011-ben ezüstminősítésű Csillagoségbolt-Park lett.

A kiterjedt természetes gyepárusításokkal borított legelőkön az egykori vadon élő patások (vadlovak, őstulkok, vadzamarak) különböző háziállatok – lovak, szarvasmarhák, juhok – helyettesítik, melyek közül az őshonos fajták, mint a szürkemarha, rackajuh kiemelt szerepet kapnak a füves vegetáció kezelésében.

A hatalmas gulyákat és nyájakat a pusztában legeltető pásztorok jószágtartással kapcsolatos tudása és hagyományos szokásai ma is a Hortobágy legfőbb értékei közé tartoznak.

A Tisza szabályozásával természetes vízutánpótlásukat elvesztett mocsarakat a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság aktív kezeléssel állítja helyre, biztosítja a természetes vízellátásukat.

A Hortobágyi Nemzeti Park legfontosabb feladata, hogy a környező szántóföldek tengerében őrizze az egykori Alföld természetes képét, és fenntartsa, a hazánk által is aláírt Riói Egyezményben lefektetett alapelvek szerint, a vadon élő állat- és növényfajok, valamint élőhelyeik változatosságát, a biológiai sokféleséget. Ennek érdekében egyes veszélyeztetett fajok, mint amilyen például a túzok, kék vércse, kerecsensólyom, kis lilik megmentésére külön védelmi programokat is indít.

LÁTOGATÁS A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (Debrecen, Sumen u. 2., tel.: +36 52 529 920, www.hnp.hu, e-mail: hnp@hnp.hu) a védett területeken nemcsak természetvédelmi kezelő, hanem a terület jelentős részén vagyonkezelő is.

A pusztai központjában, Hortobágy községben, a Nemzeti Park Látogatóközpontjában (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., Tel.: +36 52 589 321 / 589 000, www.hnp.hu, e-mail: info@hnp.hu) tájékozódhatnak a nemzeti parkban igénybe vehető turisztikai szolgáltatásokról, kiállítási belépőket, bemutató-területeinkre belépőkártyát, illetve előzetes bejelentkezéssel szakvezetést is kérhetnek. Kerékpárbérlésre is itt van lehetőség. Megtekinthetik a Hortobágy világörökségi értékeiről szóló természetrajzi és táj történeti kiállításunkat. A Pusztai Kincsesárban pedig a legeltetett állatoktól származó nyersanyagok felhasználásához kötődő érdekességekkel ismerkedhetnek meg. A látogatóközpont épületében ajándékbolt, kávézó és 3D vetítőterem, az udvaron játszótér is található.

A Hortobágy Infóban kaphatnak teljes körű turisztikai információt, a Pásztor-múzeumban a pásztorkodás és a pusztai élet izgalmas világába nyerhetnek élményszerű bevezetést. A Hortobágyi Csárda Kiállítás helytörténeti érdekességeket mutat be. A Hortobágy Infótól induló buszjáratral juthatnak el a különleges vadfajokat felvonultató Vadasparkba. A Hortobágy-folyó nyugati oldalán, a Pusztai Állatparkban a régi magyar háziállatfajtákat ismerhetik meg. Hortobágy-Mátán a történelmi ménest tekinthetik meg és pusztai fogatozáson vehetnek részt. A Hortobágy-Halastórról induló Kisvasúttal a halastavak élővilágát fedezhetik fel.

A Hortobágy környéki pásztorokkal és szokásaikkal a tavaszi Kihajtási Ünnep, a Gulyásverseny, a nyári Hortobágyi Lovasnapok, a Hídi vásár és az őszi Bika-vásár, Behajtási Ünnep és Darufesztivál alkalmával is lehet találkozni.

A 33-as úton nyugati irányba haladva tovább, a vendégek a Tisza-tavi Vízi Sétányt és Tanösvényt a Poroszlórról induló csónakokkal közelíthetik meg.

ÖKOTURISZTIKAI BEMUTATÓTERÜLETEK ÉS TANÖSVÉNYEK A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

A természeti területek és a természeti értékek megőrzése érdekében a Hortobágyi Nemzeti Park területe csak bizonyos korlátozásokkal látogatható. A látogatható területekre történő turisztikai célú belépéshez a Hortobágyi Nemzeti Park belépőkártyája szükséges, amely érvényes az alábbi területekre:

- Szálkahalmi tanösvény,
- Hortobágy-halastavi bemutatóterület és tanösvény,
- Egyek-pusztaköcsi bemutatóterületen a Górési tanösvény és Fekete-rét tanösvény,
- a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. kezelésében lévő halastavakra (Gyókerkúti, Derzsi-, Ohati-, Akadémia-, Kungyörgyi-, Malomházi-, Elepi-halastavak), ill. egy másik halgazdalközhöz tartozó balmazújvárosi Virágoskúti-halastavak (I., II., III., IV. tavak).

A Kónyai-halastó nem látogatható!

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu), ill. a Hortobágy Info irodában
- Hortobágy-halastavi Kisvasút jegypénztárában, Halászbárka Fogadóközpont, Hortobágy-Halastó
- Kaparó csárdában, 33-as főút nagyiváni elágazás
- Online jegyértékesítés keretében

A Tisza-tavi Vízi Sétány és Tanösvény (Poroszló) és a Tiszavirág Ártéri Sétaut (Tiszafüred-Örvény) csak külön belépővel, a Malomházi tanösvény pedig csak szakvezető kíséretében látogatható.

Látogatási szabályok, hasznos tanácsok

- A nemzeti park területén a látogatók a saját felelősségükre tartózkodnak, továbbá saját felelősségükre használják a bemutatáshoz rendelkezésre álló létesítményeket (pl. kilátók, betekintők, pallóutak, hidak). A látogató a belépőkártya megvásárlásával az Igazgatósággal szembeni kárigényeinek érvényesítéséről véglegesen és kifejezetten lemond. Testi épségéért 18 év fölött mindenki maga felel, 18 év alattiakéért a csoportvezető, vagy nagykorú családtagja.
- A bemutatóterületeken belül csak a tanösvényeken és a túraútvonalakon, illetve a halastavak gátján szabad közlekedni. A tanösvény gyalogosan vagy kerékpárral látogatható.
- A tanösvény bejárható önállóan, vagy előzetes bejelentkezéssel szakvezetés igényelhető a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság-tól (tel.: +36 52 589-000, e-mail: info@hnp.hu).
- Az önálló bejáráshoz ajánljuk a tanösvény vezetőfüzetének letöltését vagy kinyomtatását. Az útvonalon való tájékozódást az állomások, az e-bookban található térképek és a GPS koordináták segítik.

- A tanösvényeken fotózni szabadon lehet, de fotólest telepíteni vagy a gátakról letérve a madarakat fészkelő- vagy táplálkozó területükön zavarni tilos.
- A túrázáshoz időjárásnak megfelelő ruházat szükséges. Mivel nyáron a napon akár plusz 40 C°-ra is felmelegedhet a levegő, ezért mindig szükséges elegendő folyadékról gondoskodni.
- A tanösvény területén WC nem található.
- A természet megismerése odafigyelést igényel. Őrizzük meg a pusztai nyugalomát, ne zajongjunk, járjunk minél csendesebben, semmit ne gyűjtsünk, és semmit ne vigyünk magunkkal, viszont minden szemetünket vigyük haza!
- A Hortobágyi Nemzeti Park területén minden növény- és állatfaj példányai védettek. Az itt előforduló élőlényfajok egyedeinek zavarását, károsítását, elpusztítását törvény is tiltja, így vadászni és horgászni is tilos!
- A szabadon élő háziállatokhoz csak gazdáik engedélyével szabad közeledni!
- Kérjük járművel a földutakról ne térjenek le! Felzott utak ne közlekedjenek! A kerékpárút burkolatlan földúton halad, ezért csak gyakorlott kerékpárosoknak ajánljuk.
- Nyitott kutakból saját érdekében ne igyon, és vigyázzon vizeink tisztaságára!
- A Nemzeti Park területén táborozni és tüzet gyújtani tilos! Dohányzaskor legyenek körültekintők! A száraz gyepek könnyen meggyulladhatnak.

A részletes látogatási szabályok a www.hnp.hu oldalon találhatóak.

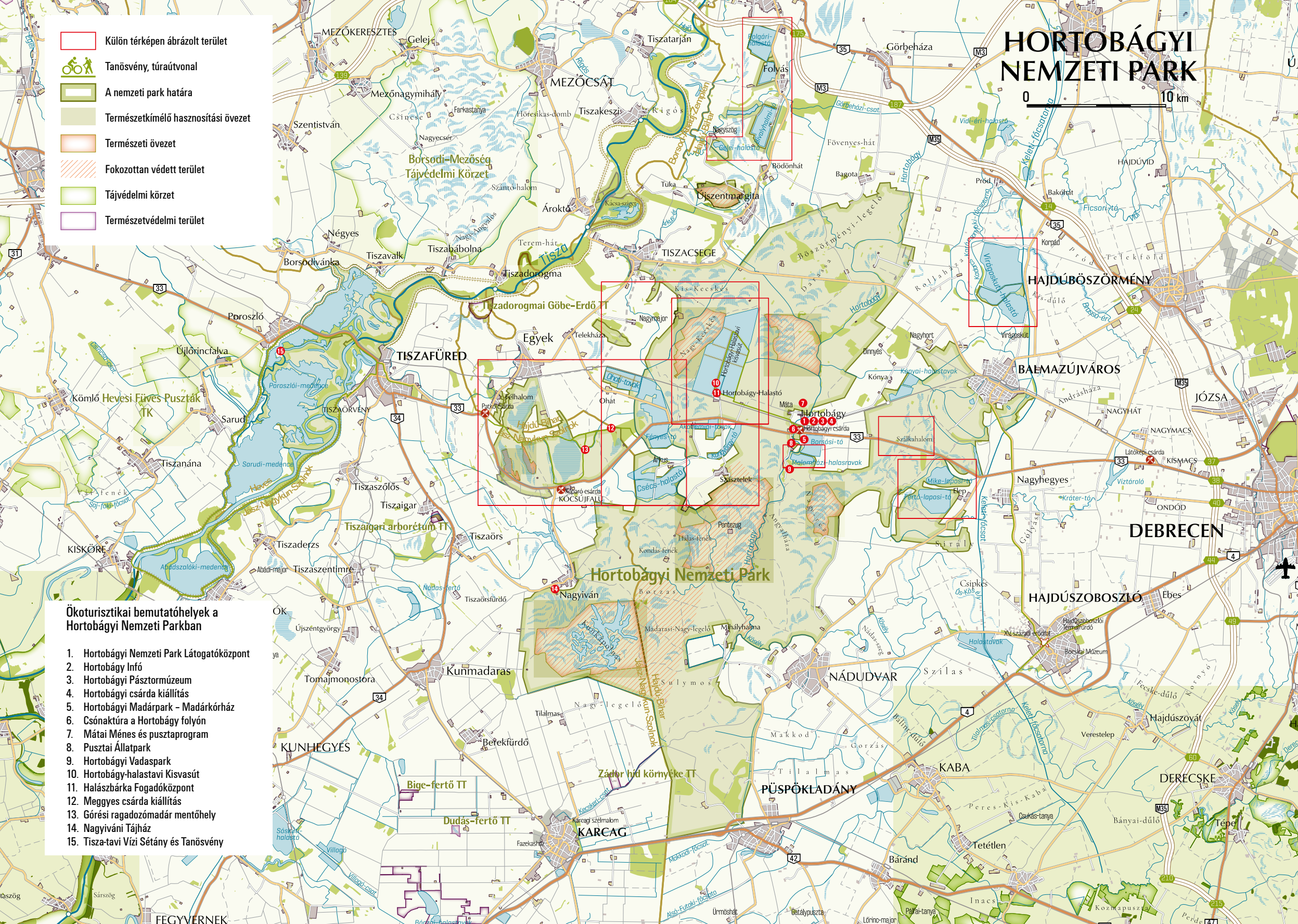
HORTOBÁGYI NEMZETI PARK

0 10 km

- Külön térképen ábrázolt terület
- Tanösvény, túraútvonal
- A nemzeti park határa
- Természetkímélő hasznosítási övezet
- Természeti övezet
- Fokozottan védett terület
- Tájvédelmi körzet
- Természetvédelmi terület

Ökoturisztikai bemutatóhelyek a Hortobágyi Nemzeti Parkban

1. Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpont
2. Hortobágyi Infó
3. Hortobágyi Pásztorház
4. Hortobágyi csárda kiállítás
5. Hortobágyi Madárpark - Madárkórház
6. Csónaktúra a Hortobágy folyón
7. Máti Ménes és pusztaprogram
8. Pusztai Állatpark
9. Hortobágyi Vadaspark
10. Hortobágy-halastavi Kisvasút
11. Halászbárka Fogadóközpont
12. Meggyes csárda kiállítás
13. Górési ragadozómadár mentőhely
14. Nagyvívai Tájház
15. Tisza-tavi Vízi Sétány és Tanösvény

HORTOBÁGY-HALASTAVI TANÖSVÉNY

GPS: 47.605342, 21.069350 (starting point:)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- Hortobágy-halastavi Kisvasút jegypénztárában, Halászbárka Fogadóközpont, Hortobágy-Halastó,
- online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

A közel 2000 hektáros tőegységen az elmúlt 35 év alatt több mint 300 madárfajt figyeltek meg, ezzel Közép-Európa egyik legfontosabb madárelőhelyeként tartják számon.

- A halastavak és nyílt vízi mocsarak növényvilága és gazdag vízimadár-faunája, rendszeres költő a kis kárókatona, batla, kanalasgém, gémfajok, nyári lúd.
- Az őszi daru-, réce-, és vadlúdvonulás táplálkozó- és éjszakázóhelye.
- A Hortobágy az európai daruvonulás legfontosabb szárazföldi pihenőhelye. A halastó tömeges daruészakázó hely, ősszel a daruhúzás megfigyelésére szervezett programok helyszíne (esti, hajnali, ill. vonatos és gyalogos túrák).
- A világszerte veszélyeztetett kis lilik európai állományának is az egyik legfontosabb átvonulóhelye.
- Legelő házibivaly gulya.
- A Csillagoségbolt-park bemutatás egyik fő helyszíne (éjszakai túrák, csillagséták).
- Közép-Európa legnagyobb síkvidéki halastórendszere, természetkimelől halgazdálkodással.

Szolgáltatás:

- A madármegfigyelő tornyokkal, betekintőkkel és pallóúttal felszerelt és kitáblázott tanösvény csak érvényes belépőkártyával látogatható.
- A „Digitális Vándor” applikáció 9 állomásos digitális tanösvényének segítségével fedezhetik fel a Hortobágyi-halastavak természeti értékeit. Az alábbi QR kódok segítségével érhető el:

Google Play

App Store

- Magyarország egyetlen halastavi környezetben futó kisvasútja. Jegypénztár a Halászbárka Fogadóközpontban (nyitva tartás: április – november).
- Szakvezetéses túrákra bejelentkezni a főszezonban és az őszi daruvonulási időszakban is a Hortobágyi Nemzeti Park honlapján (www.hnp.hu) lehet.
- Kerékpárbérlési lehetőség a jegypénztárnál.
- Ingyenes játszótér.

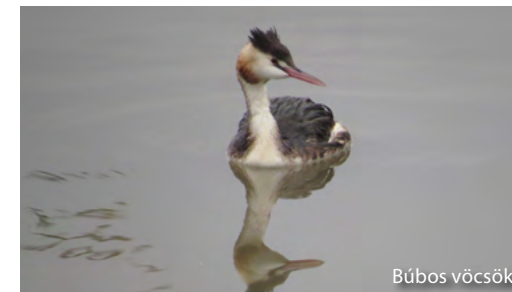
Megközelítés:

- Autóval a 33-as főút 67. kilométerkőnél található leágazástól Hortobágy-Halastó irányába a Halászbárka Fogadóközpontig.
- Vasúton a Debrecen-Füzesabony vonalon, a Hortobágyi-Halastó állomástól kb. 100 méterre.
- A tanösvény gyalogosan, biciklivel vagy a kisvasúttal járható be.

Az „Öreg-tavak” néven is emlegetett körtöltéses halastavakat 1916-ban kezdték kiépíteni kézi munkaerővel, az ún. Csúnyaföld nevű szikes-mocsaras területen. A jelenlegi formájában 1850 hektáros tőegység a Hortobágyi Nemzeti Park legnagyobb összefüggő tőegysége, ahol a mai napig extenzív haltermelés folyik. A védett halastavak legfontosabb természeti értékének a gazdag madárvilágot tekinthetjük. Kiemelkedő vízimadárvilága révén nemzetközileg is elismert Ramsari-terület. Közép-Európa legnagyobb kanalasgém telepén a nagy és kis kócsag, a selyemgém és a többi gémfaj mellett a batla is rendszeresen költ. Őszszel a darvak és a vadludak vonulása kiemelkedő látványosság. Ősztől tavaszig jelentős számú rétisas telet itt, amelyek a halastavak környékén táplálkoznak. Növényvilágát a fokozatosan terjeszkedő mocsári vegetáció jellemzi, köztük több különleges és védett, vízhez kötődő növényvel, mint például a tündérfátyol, a sulyom, a négylevelű metyegfű vagy a Tisza-parti margitvirág. A hullófauna képviselői a mocsári teknős és a vízisikló. A vidra is gyakori ragadozó.

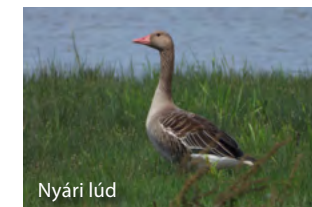
Rétisas

Búbos vöcsök

Kanalasgém

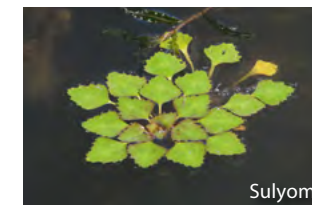
Nyári lúd

Nagy kócsag

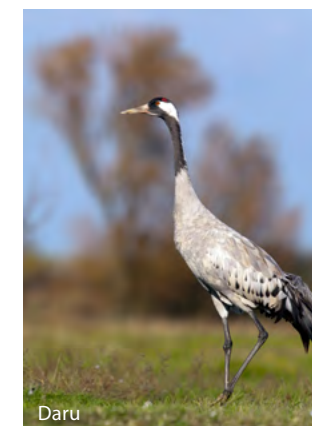
Vidra

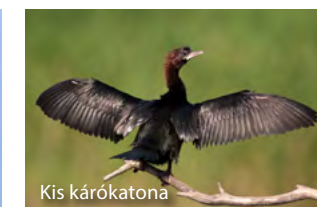
Sulyom

Kis kócsag

Daru

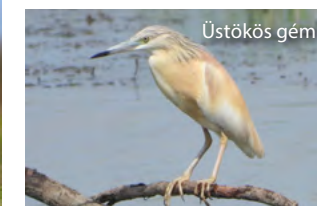
Kis kárókatona

Mocsári teknős

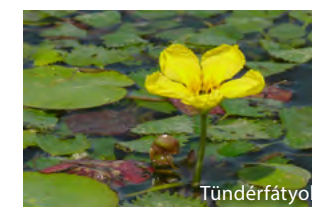
Daru

Üstökös gém

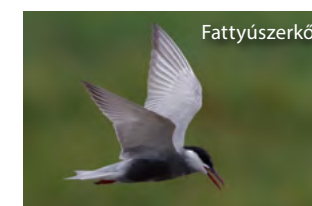
Függőcinege

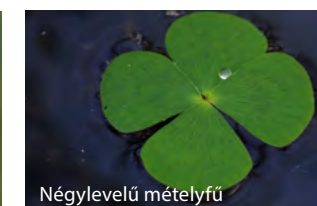
Tündérfátyol

Vízisikló

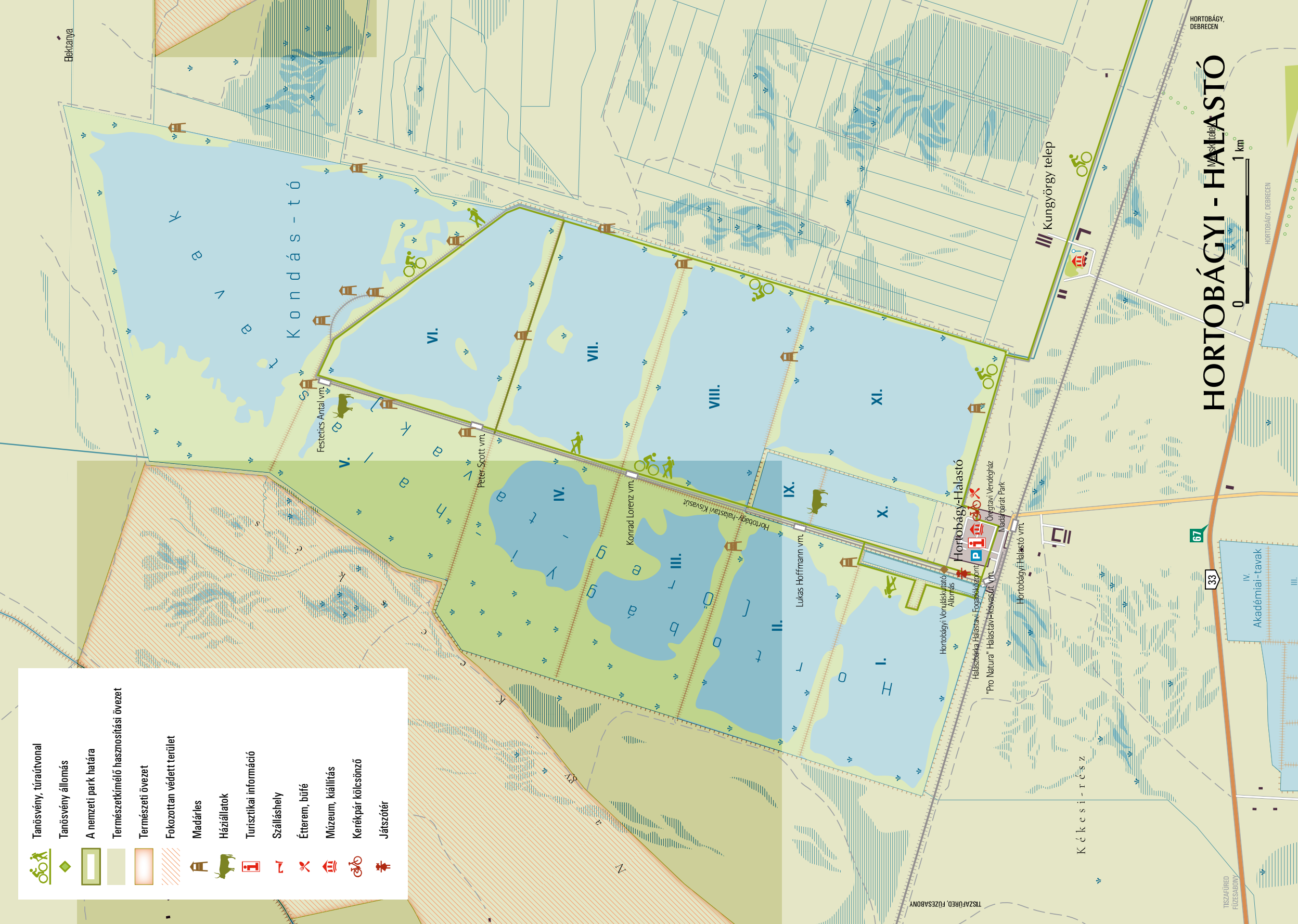

Fattyúszerkő

Négylevelű metyegfű

	Tanúsvény, túraútvonal
	Tanúsvény állomás
	A nemzeti park határa
	Természetkiméltő hasznosítási övezet
	Természeti övezet
	Fokozottan védett terület
	Madárles
	Házállatok
	Turisztikai információ
	Szálláshely
	Étterem, büfé
	Múzeum, kiállítás
	Kerékpár kölcsönző
	Játsszótér

HORTOBÁGYI - HALASTÓ

0 1 km

HORTOBÁGY, DEBRECEN

HORTOBÁGY, DEBRECEN

TISZAFÜRED, FÜZESABONY

33

67

IV. Akadémiai-tavak

Kékési-rész

Kungyörgy telep

Hortobágyi-Halastó

Hortobágyi-Halastó vm.

Hortobágyi Vonuláskútató-Állomás

Halászbánya Halastóvíz-Fogadóközpont

"Pro Natura" Halastóvíz-Kisvasút vm.

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

Hortobágyi Halastóvíz-Állomás

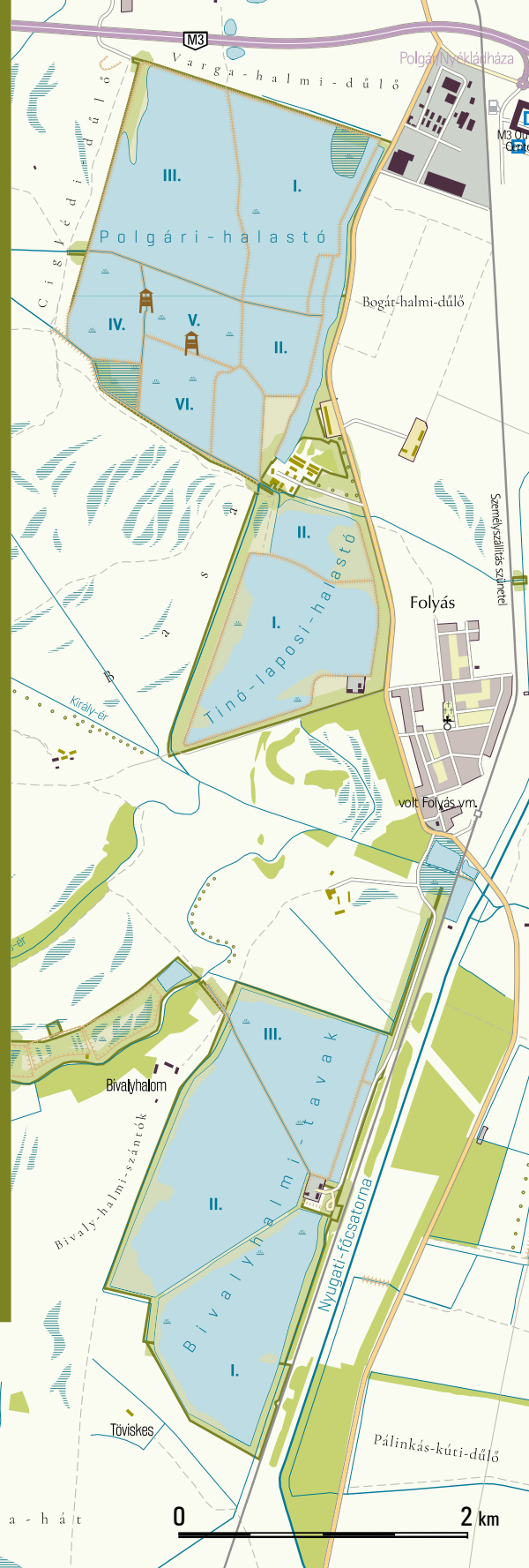
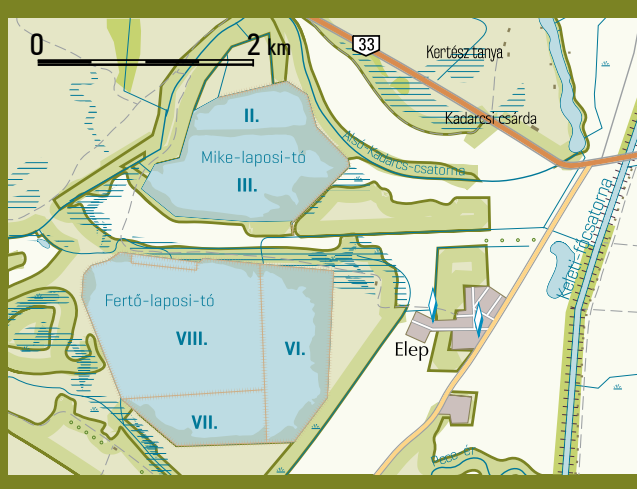
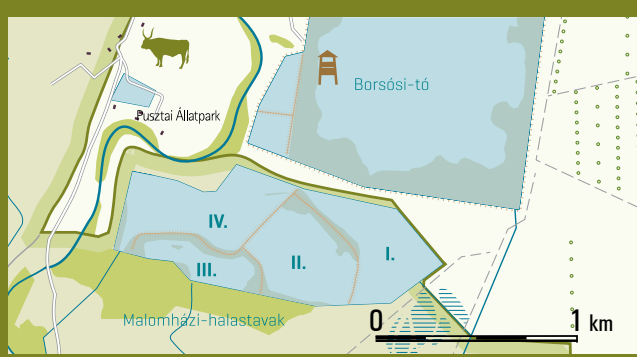
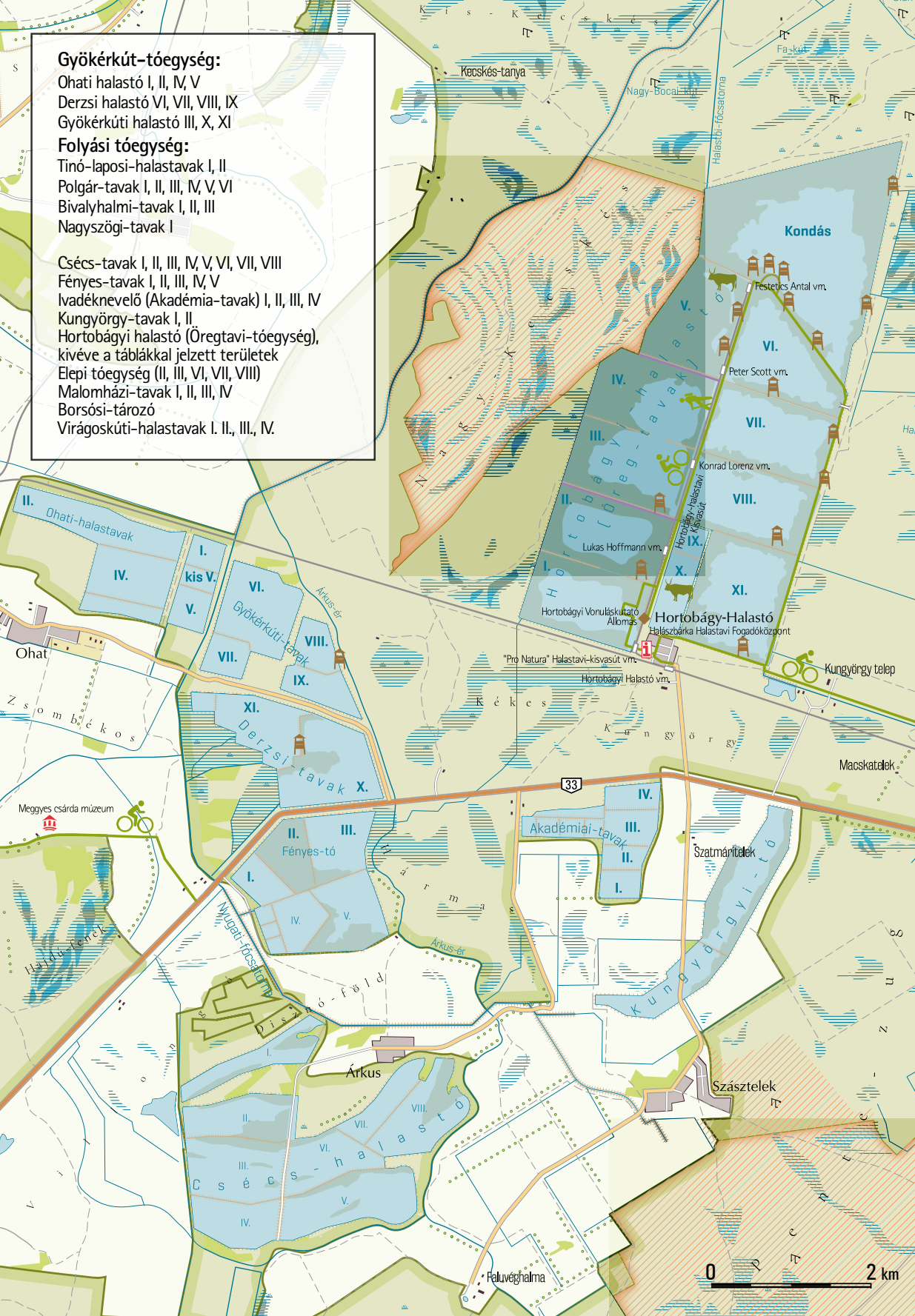
Gyökérkút-tőegység:

Ohati halastó I, II, IV, V
Derzsi halastó VI, VII, VIII, IX
Gyökérkúti halastó III, X, XI

Folyási tőegység:

Tinó-laposi-halastavak I, II
Polgár-tavak I, II, III, IV, V, VI
Bivalyhalmi-tavak I, II, III
Nagyszögi-tavak I

Csécs-tavak I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII
Fényes-tavak I, II, III, IV, V
Ivadéknevelő (Akadémia-tavak) I, II, III, IV
Kungyörgy-tavak I, II
Hortobágyi halastó (Öregtavi-tőegység),
kivéve a táblákkal jelzett területek
Elepi tőegység (II, III, VI, VII, VIII)
Malomházi-tavak I, II, III, IV
Borsósi-tározó
Virágoskúti-halastavak I, II, III, IV.

EGYEK-PUSZTAKÓCSI MOCSARAK BEMUTATÓTERÜLET (GÓRÉSI ÉS FEKETE-RÉT TANÖSVÉNY)

GPS: 47.548036, 20.928650 (starting point)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

- A Tisza-szabályozás előtti, 10 000 hektár kiterjedésű mocsárvilág visszaállítása élőhelyrehabilitációval.
- Gazdag madárvilág.
- Góré-s-tanyai madárrepatriólo telep, bemutató volierek.
- Góré-s-tanyai tanösvény: Filagória-halom, tanösvény tábla a kurgánok (kunhalmok) történetéről.
- Fekete-rét tanösvény a tápcsatorna gátján, pallóút a mocsár élővilágának megtekintésére.

Szolgáltatás:

Előzetes bejelentkezéssel Górési Madárrepatriólo Központ és Meggyes csárda bemutatása szakvezetéssel.

Belépés:

HNP belépőkártyával.

Megközelítés:

a 33-as főútról Kócsújfalunál lekanyarodva.

Az Egyek-pusztakócsi mocsárvilág valaha közel tízezer hektáron terült el, Ohat, Egyek, Tiszafüred határában. Az észak-déli irányban hosszan elnyúló, árvízjárta ősi mocsarak természetes víztárolóként fogadták be a tiszai áradások hatalmas víztömegét. A Kis-Jusztus mocsár keskeny medencéjében például könnyű felismerni a Tisza vagy egykori mellékfolyójának medrét, amit keletről több méteres szintkülönbséggel egy hát szegélyez, a régi vízfolyás övzatonya.

A 19. század derekán induló folyószabályozási munkálatok következtében megszakadtak a természetes vízpótlás útvai. Az áradások elmaradásával a gazdag mocsári élővilág egyre kisebb területekre szorult vissza. Tehát sürgetően szükségessé vált az Egyek-pusztakócsi mocsárrendszer (részei a Fekete-rét, Kis-Jusztus, Meggyes-lapos, Hagymás-lapos, Csattag, Bögő-lapos) rehabilitációja. A megalakuló nemzeti park egyik első intézkedése az volt, hogy egy feltöltő csatornával látta el a mocsárrendszer legmélyebb medencéjét, a Fekete-rétet. Az árasztóvíz a Nyugati-főcsatornából

érkezik, ami végső soron a Tiszából indul ki és dél felé a Sáros-érbe csatlakozva a Kunkápolnási-mocsarak felé folyik tovább. A későbbi nagyléptékű beruházások révén a többi mocsár vízutánpótlását is sikerült rendezni. Az így kialakított egységes rendszer lehetővé teszi, hogy a vízsztint ingadoztatásával, egyes mocsárágak időnkénti kiszáritásával a Tisza, szabályozás előtti vízjárását utánozzák.

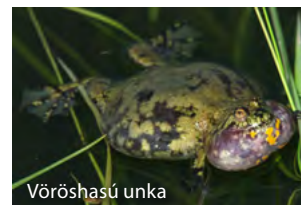
A madarak hamar birtokukba vették a rehabilitált régi-új mocsári élőhelyeket, s valóságos vízimadár paradicsommá váltak, különösen a madarak tavaszi, őszi vonulásában. A mocsárrendszer a Ramsari Egyezmény értelmében 1976 óta nemzetközi védettséget is élvez. A nyíltvízes tisztásokat, nádszegélyeket mind a négy hazánkban költő vöcsőkfaj birtokba vette. A kisebb telepeken költő fattyú- és kormos szerkők gyakorta rovarásznak a szántók fölött is. Fészkelési időben a bölömbika jellegzetes hangja szól. A Fekete-rét nádrengetege nagykócsag kolóniának ad otthont, társaságukban mindig megtelepszik néhány pár szürke gém és vörös gém is. Gyakran látható a barna rétihéja is.

Szürke gém

Vörös gém

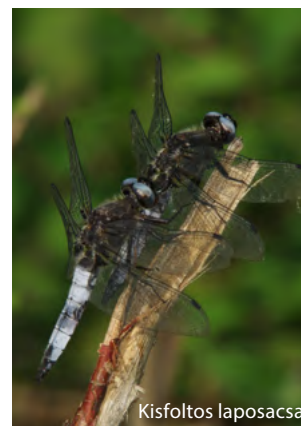
Vöröshasú unka

Közönséges rencé

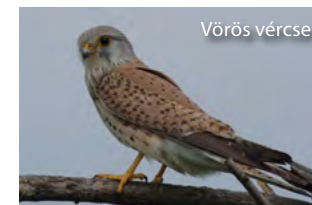
Kormos szerkő

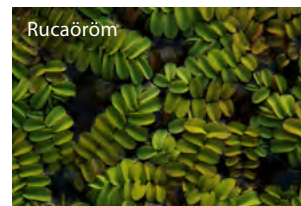
Kisfoltos laposacsa

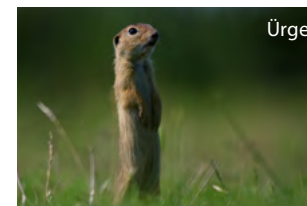
Barna rétihéja

Vörös vércse

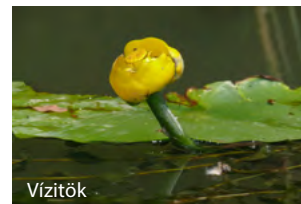
Rucaöröm

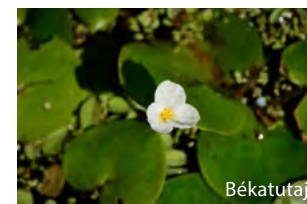
Úrge

Vörösnyakú vöcsök

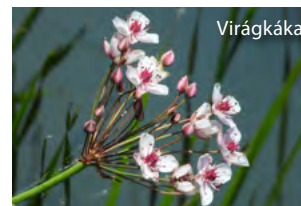
Vízitök

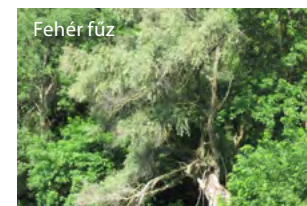
Békatutaj

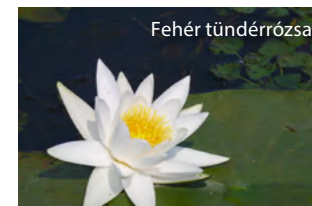
Bölömbika

Virágkaka

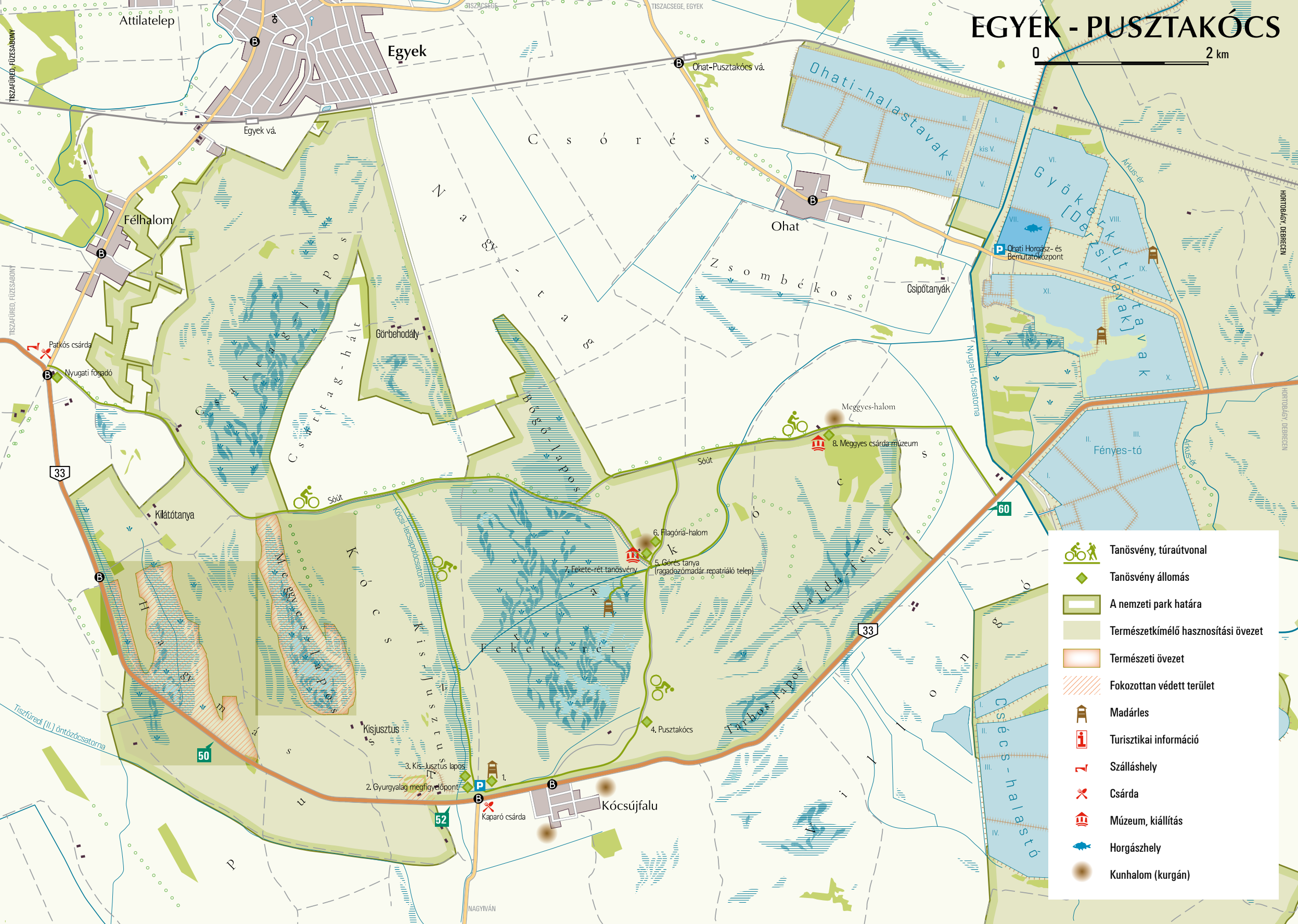
Fehér fűz

Fehér tündérrózsa

EGYEK - PUSZTAKÓCS

0 2 km

- Tanösvény, túraútvonal
- Tanösvény állomás
- A nemzeti park határa
- Természetkímélő hasznosítási övezet
- Természeti övezet
- Fokozottan védett terület
- Madárles
- Turisztikai információ
- Szálláshely
- Csárda
- Múzeum, kiállítás
- Horgászhely
- Kunhalom (kurgán)

SZÁLKAHALMI TANÖSVÉNY

(indulópont: GPS: 47.575236, 21.243314)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- Hortobágy-halastavi Kisvasút jegypénztárában, Halászbárka Fogadóközpont, Hortobágy-Halastó, online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

- A Hortobágyra jellemző szikes pusztai felszíni formák, élőhelyek, növénytársulások.
- Kiindulási pont a Szálkahalom kurgán (az ötezer éve itt élt nomád népek fejedelmeinek sírhelye, őshalom, másnéven kunhalom), végpontja a szárnyékerdő szélén álló kilátó.
- Vetési varjú és kék vércse telep.
- Legelő gulyák.

Belépés:

HNP belépőkártyával, gyalogosan járható be.

Megközelítés:

a 33-as főút mentén a 79. kilométerkőnél.

A szikesedés itt az emberi történelem és intenzív tájhasználatot megelőzően elkezdődött, így a látóhatárig nyúló, nyílt pusztai táj már vagy tízezer éve jellemző képe a Hortobágyknak.

A felszín mikroformáit folyamatosan alakítja a pusztai vizek eróziós hatása, a rendszeres elöntések és a változó mértékű sófelhalmozódás révén, a speciális éghajlati tényezőkkel együttműködve. A pár centiméteres szintkülönbségeknek döntő jelentősége van a növényfajok megtelepedésében és a mozaikos növényzeti kép kialakulásában.

A Szálkahalmon a löszpuszta gyepeben láthatjuk a taréjos tarackbúzákat és a közönséges borkórót.

A talaj humusztartalmának csökkenésével a löszpusztagyepet felváltja a füves szikes puszta, ahol a pusztai cickafark és a veresnadrág csenkesz a főbb társulásalkotó növények, de sziki pozdor és a réti peremisz is színezi a pusztát. A rosszabb adottságú talajon a sziki ürömmel és villás boglárkával találkozhatunk. A kopár vakszikes foltokra és szikfokra jellemző a bárányparéj, a kamilla és a kígyófarkfű. A füves területeken fordul elő a sárga billegető és a sáskák számos faja.

A hortobágyi mocsarak jó része az egykori folyómedrek feltöltődésével alakultak ki. A szikes mocsarakat sziki rétek fogják körül, amelyek átmenetet képeznek a magasabb talajszinten előforduló sziki gyepek felé.

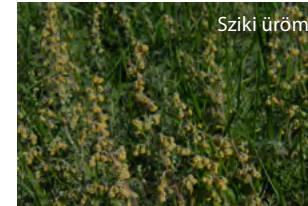
A szárnyékerdőben a környék legnagyobb vetési varjú és kék vércse telepe alakult ki, mellettük örvös galamb is költ.

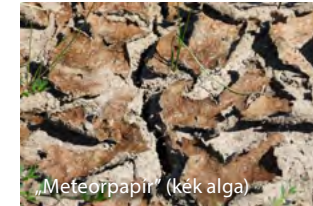
Csombormenta

Sárga billegető

Sziki üröm

'Meteorpapír' (kék alga)

Taréjos tarackbúza

Réti peremisz

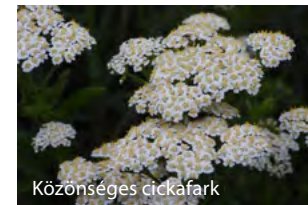
Örvös galamb

Szongáriai cselőpók

Bárányparéj

Közönséges cickafark

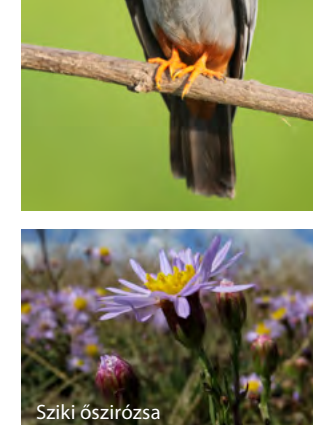
Kék vércse him

Kamilla

Koloncos legyezőfű

Sziki őszirozsa

Villás boglárka

- Tanösvény, túraútvonal
- Tanösvény állomás
- Természetkímélő hasznosítási övezet
- Madárles
- Háziállatok
- Kunhalom (kurgán)

Jelmagyarázat

- 3D mozi
- Ajándékvásárlás
- Akadálymentesített
- Madármegfigyelés
- Bankkártya
- Belépőjeggyel látogatható
- Nemzeti parki busz
- Csillagöbölt-megfigyelés
- Csomagmegőrzés
- Csónakázás
- Fotópont
- Kirándulóhely
- Információ
- Játsszótér

- Kerékpárberlés
- Kerékpárút
- Kerékpártároló
- Kiállítás
- Kisvonat
- Lovaglás
- Szafaritúra
- Szekértúra
- Magasles
- Parkoló
- Legelő állatok
- SZÉP kártya
- Vendéglátás
- Büfé
- WC

SZÁLKAHALOM

0 500 m

INFORMÁCIÓK:

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő védett területek látogatásával kapcsolatos információk a Hortobágy Infóban és a HNP Látogatóközpontjában kérhetők:

4071 Hortobágy, Petőfi tér 9.

Telefon: +36 52 589-000 • +36 52 589-321

E-mail: info@hnp.hu

Honlap: www.hnp@hnp.hu

www.facebook.com/HortobagyiNemzetiParkIgazgatosag

Felelős kiadó: Dr. Kovács Zita,
a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója

Szöveg: Lisztes László

Fotók: HNPI archívum

Térkép: Paulus Térképszerkesztő Iroda

2020

Egyesült Nemzetek
Nevelésügyi, Tudományos és
Kulturális Szervezete

Hortobágyi
Nemzeti Park
a Pusztá